

วิเคราะห์กรรมของอุบาสิกาในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท : กรณีศึกษาอุบาสิกา เอตทัคคะ

The Analysis of the Karma of Upasika in Theravada Buddhist Scriptures: A
case Study of Etadagga Upasika

พระครูนิธานกิจจาทร¹ พระศรีสุทธิพงษ์² และศิริโรจน์ นามเสนา³
PhrakhruNithankitchathon, Phrasrisutthipong and Siriroth Namsena

Received: August 26, 2024

Revised: December 24, 2024

Accepted: December 26, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาหลักกรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท 2) ศึกษาการกระทำความกรรมของอุบาสิกาที่เป็นเอตทัคคะ และ 3) วิเคราะห์กรรมและผลกรรมของอุบาสิกาที่เป็นเอตทัคคะมาประยุกต์ใช้ เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร จากพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา งานวิจัย หนังสือ และบทความที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัย พบว่า 1) หลักกรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท กรรม คือ การกระทำ ทางกาย ทางวาจา ทางใจที่ประกอบด้วยเจตนา ทำดีเรียกกุศลกรรม ทำชั่วเรียกอกุศลกรรม กฎแห่งกรรมเป็นกฎที่ยุติธรรม สัตว์ทั้งหลายมีกรรมเป็นของตน กรรมย่อมจำแนกสัตว์ให้เลวและประณีต ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว ระยะเวลาการให้ผลของกรรมแต่ละประเภทต่างกัน เหมือนการปลูกพืช เหมือนนายพรานล่าสัตว์ เหมือนบุคคลวิ่งหนีสุนัข เหมือนทิ้งของจากที่สูง 2) การกระทำความกรรมของอุบาสิกาที่เป็นเอตทัคคะ 10 ท่าน ในอดีตชาติ อุบาสิกานั้นได้ฟังธรรมและเห็นพระพุทธเจ้าทรงยกย่องแต่งตั้งอุบาสิกาคณหนึ่ง ไว้ในตำแหน่งเอตทัคคะเลิศกว่าอุบาสิกาทันทีตนจึงได้ชวนชายทำกุศลกรรมอันยิ่ง และตั้งความปรารถนาในตำแหน่งนั้น ได้ท่องเที่ยวไปในภูมิเทวดาและมนุษย์ทั้งหลายตลอด 100,000 กัป และ 3) อุบาสิกานั้นได้ฟังธรรมและเห็นพระพุทธเจ้าทรงยกย่องแต่งตั้งอุบาสิกาคณหนึ่ง ไว้ในตำแหน่งเอตทัคคะเลิศกว่าอุบาสิกาทั้งหลาย

¹⁻³ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding author, e-mail: Nithankitchathon@gmail.com

ตนจึงได้ชวนชายทำกุศลกรรมอันยิ่ง นำมาประยุกต์ใช้ในอดีตชาติ อุบาสิกานั้นมีความประพฤติทางกาย ทางวาจา ทางใจ ต่างกัน อุบาสิกาส่วนมากจะประพฤติกุศลกรรม บางท่านประพฤติอกุศลกรรม ในปัจจุบันชาติ อุบาสิกานั้นจึงได้รับผลของกรรมต่างกัน ที่ได้รับผลกรรมเหมือนกันทุกท่าน ได้แก่ ได้ฟังธรรมแล้วได้ดวงตาเห็นธรรม และพระพุทธเจ้าทรงตรัสยกย่องแต่งตั้งอุบาสิกานั้นไว้ในตำแหน่งเอตทัคคะ เลิศกว่าอุบาสิกาทั้งหลาย

คำสำคัญ: กรรม, อุบาสิกา, คัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท

Abstract

This research article aims to 1) the karma rules in Theravada Buddhism are studied. (2) The actions of upasika who become foremost disciples (etadagga) are studied. We also studied karma and the results displayed by these foremost laywomen. The study employs a document-based approach, utilising sources such as the Pili Canon, commentaries, subcommentaries, research works, books, and relevant articles. The findings reveal the following: 1) The principles of karma in Theravada Buddhism define karma as intentional actions performed through body, speech, or mind. We refer to wholesome actions as "kusala karma" and unwholesome actions as "akusala karma." The law of karma operates impartially, determining the moral status of all beings based on their actions. The results of karma manifest differently, akin to planting seeds, hunting animals, fleeing from a dog, or dropping an object from a height. 2) The actions of 10 prominent upasika in their past were shaped by their determination to achieve the status of a foremost disciple after witnessing the Buddha appoint another upasika to such a position. They performed exceptional, wholesome deeds and aspired to this distinguished role, reborn repeatedly across divine and human realms for 100,000 aeons. 3) These upasika's behaviour in past lives varied by body, speech, and mind. Most performed wholesome deeds, while some engaged in unwholesome actions. In their present lives, they reap the results of their past karma, including attaining the eye of wisdom

after hearing the Dhamma and being recognised by the Buddha as foremost among laywomen.

Keywords: Karma, Upasika, Theravada Buddhist Scriptures

บทนำ

มนุษย์ไม่ว่าจะเป็นชนชาติใด เมื่อเกิดมาจากครรภ์ของมารตามีชีวิตแล้วไม่อาจรู้ล่วงหน้าได้ว่า ชีวิตของตนจะมีอายุยืนยาวหรือมีอายุสั้น เมื่อเกิดมาแล้วไม่อาจจะรู้ล่วงหน้าได้ว่า ตนเองจะป่วยเป็นโรคอะไรบ้าง เมื่อเกิดมาแล้วไม่อาจรู้ล่วงหน้าได้ว่า ตนเองจะตายเวลาใด เข้า สาย บ่าย ค่ำ เมื่อเกิดมาแล้วไม่อาจรู้ล่วงหน้าได้ว่า ตนเองจะตายในสถานที่ใด ตายในบ้าน ในโรงพยาบาล ตายในป่า ตายในถ้ำ ตายในน้ำ ตายบนอากาศ และไม่อาจรู้ล่วงหน้าได้ว่าตนเองตายแล้วจะไปที่ไหน สวรรค์หรือทุกข์ ทั้ง 5 ประการนี้ เป็นสิ่งที่ไม่มีความหมายให้รู้ล่วงหน้าได้ (สารัตถปกาสินี อรรถกถา ภาค 1, 2524) คือ 1) ชีวิต ความเป็นอยู่ 2) พยาธิ ความป่วยไข้ 3) กาล เวลา 4) มรณะ ความตาย 5) คติ ทางดำเนิน (สวรรค์, ทุกข์) เพราะฉะนั้นเมื่อมีโอกาสเกิดมาเป็นมนุษย์อยู่ในประเทศอันเหมาะสม เป็นดินแดนแห่งพระพุทธศาสนา

ประเทศไทยมีผู้นับถือพระพุทธศาสนา 94.6% มากกว่าศาสนาอื่น (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2561) จนได้ชื่อว่าเป็นเมืองพุทธ เพราะได้รับการปลูกฝังในด้านการปฏิบัติทางด้านศาสนา จากรุ่นสู่รุ่น พ่อแม่ให้การอบรมปลูกฝังการปฏิบัติด้านพระพุทธศาสนาสู่ลูกและคนในครอบครัว จึงเป็นสิ่งสมควรที่รักษาสืบต่อกันมาจนกระทั่งปัจจุบัน กระทั่งหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา คือ การกระทำทางกาย ทางวาจา ทางใจ ที่ทำด้วยเจตนา มีทั้งกรรมดีและกรรมชั่ว และจะส่งผลต่อผู้กระทำความผิด สาเหตุเริ่มต้นที่ใจเกิดการนึกคิด เรียกว่า มโนกรรม ส่งผลให้ผู้กระทำต่อทางกาย เรียกว่า กายกรรม และทางวาจา เรียกว่า วจีกรรม พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงเรื่องกรรมและความดับของกรรม โดยจัดแบ่งประเภทของกรรมตามช่วงเวลาที่เกิดขึ้นในกัมมนิโรธสูตร (ส.สพ. (ไทย) 18/146/179) คือ 1) กรรมเก่า คือ จักขุ (ตา) โสตะ (หู) ชิวหา (ลิ้น) กาย (กาย) มน (ใจ) อันบัณฑิตเห็นว่าเป็นกรรมเก่า อันปัจจัยทั้งหลายปรุงแต่งแล้ว สำเร็จด้วยเจตนาเป็นที่ตั้งแห่งเวทนา 2) กรรมใหม่ คือ กรรมที่บุคคลทำด้วยกาย วาจา ใจ ในปัจจุบันซึ่งกรรม 2 กรรมในทางพระพุทธศาสนา จะ หมายถึง การกระทำโดยเจตนาซึ่งเจตนาในที่นี้ก็คือกิเลส คือ ทุกครั้งที่เราทำอะไรลงไปด้วยกิเลส จะเรียกว่าเป็นกรรมทั้งสิ้นและจะมีผลเรียกว่าวิบาก โดยกรรมนี้มีอยู่ 2 ประเภท อันได้แก่ 1) กรรมชั่ว คือการกระทำชั่ว ที่อาจเกิดขึ้นทางกายหรือวาจาหรือใจก็ได้ ซึ่งได้แก่การเบียดเบียนชีวิต

ทรัพย์สิน และการมรณของผู้อื่น การพูดโกหก พูดคำหยาบ พูดส่อเสียด พูดเพื่อเจ้าไร้สาระ ความคิดโลก ความคิดโกรธและการมีความเห็นผิด (เช่น เห็นว่าทำดีไม่ได้ดี ทำชั่วกลับได้ดี เป็นต้น) 2) กรรมดี คือ การกระทำดี ที่อาจเกิดขึ้นทางกายหรือวาจาหรือใจก็ได้ อย่างเช่นการมีศีล การช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นทุกข์หรือมีความสุขด้วยการให้ทรัพย์หรือสิ่งของบ้าง ให้ความรู้บ้าง ให้ธรรมะบ้าง ให้โอกาสบ้าง ให้อภัยบ้าง หรือการเคารพเชื่อฟังพ่อแม่ครูอาจารย์ การเลี้ยงดูบิดามารดาให้เป็นสุข การทำหน้าที่การทำงานที่สุจริต และการปฏิบัติตนต่อคนรอบข้างอย่างถูกต้อง

การศึกษาเรื่อง “วิเคราะห์กรรมของอุบาสิกในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท : กรณีศึกษาอุบาสิกเอตทัคคะ” เป็นเรื่องที่ควรศึกษาหาความรู้อย่างยิ่ง และมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เพื่อให้พุทธศาสนิกชนเกิดความรู้ มีความเข้าใจเรื่องกรรมประเภทของกรรม การให้ผลของกรรม มีทัศนคติเรื่องกรรมที่ถูกต้องตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เมื่อมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องกรรมที่ถูกต้อง ก็จะเป็นเหตุให้เว้นการกระทำกรรมที่ไม่ดี ทางกาย ทางวาจาและทางใจ ปฏิบัติตนเสริมสร้างแต่การกระทำกรรมที่ดีทั้งทางกาย วาจา และใจ ปฏิบัติตนขัดเกลาจิตใจให้หมดไปตามลำดับ ทั้งกิเลสหยาบหยาบ อย่างกลางและอย่างละเอียด เพื่อละสังโยชน์ได้หมดสิ้น บรรลุถึงจุดหมายอันสูงสุดทางพระพุทธศาสนาจนกระทั่งเข้าสู่กระแสรรคผลนิพพาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาหลักกรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท
2. เพื่อศึกษาการกระทำกรรมของอุบาสิกที่เป็นเอตทัคคะ
3. เพื่อวิเคราะห์กรรมและผลกรรมของอุบาสิกที่เป็นเอตทัคคะมาประยุกต์ใช้

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง วิเคราะห์กรรมของอุบาสิกในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท ที่เป็นเอตทัคคะ เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยมุ่งศึกษาวิเคราะห์หลักกรรมประเภทของกรรม กรรมของอุบาสิกในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท ที่ได้รับยกย่องเป็นเอตทัคคะที่ปรากฏในพระไตรปิฎก อรรถกถา อนุฎีกา วิทธานิพนธ์ หนังสือวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแยกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. เอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary Source) ได้แก่ พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ.2539, อรรถกถา ฎีกา ปกรณ์วิเสสอื่น ๆ ที่กล่าวถึงเรื่องกรรม อุปาสิกาสีกาเอตทัคคะ

2. เอกสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary source) ได้แก่ บทความ วารสาร หนังสือวิชาการของนักปราชญ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กล่าวถึงเรื่องกรรม

สรุปผลการวิจัย

1. หลักกรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท พบว่า หลักกรรมที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสไว้ในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาที่เป็นหลักฐานอ้างอิงได้นั้น คำว่า “กรรม” เป็นคำกลาง ๆ ถ้าแปลตามศัพท์แปลว่า การกระทำ หรือว่าโดยปรารถนาก็คือเจตนาที่เกิดขึ้นในจิต แล้วทำให้เกิดความตั้งใจในการที่จะพูด ที่จะคิดเจตนาอย่างนี้เรียกว่า กรรม เจตนาอันนี้คือตัวกรรม ฉะนั้น ธรรมชาติที่เป็นเหตุให้สำเร็จการกระทำเหล่านั้นก็ชื่อว่า กรรม ได้แก่ ตัวเจตนาเจตสิกที่อยู่ในอกุศลจิต และโลกียกุศลจิต ดังที่เคยศึกษามา เรื่องกรรมเป็นเรื่องสำคัญที่พุทธศาสนิกชนควรศึกษาให้เข้าใจ เมื่อเราไม่เข้าใจคำว่ากรรมแล้ว ก็มีสสกตาสัทธา คือ ความเชื่อในเรื่องกรรมในผลของกรรมจะเกิดขึ้นไม่ได้ เพราะในชีวิตของเราที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบันนี้ ชาวพุทธมีความเชื่อว่าเป็นไปตามกรรมลิขิต ไม่ใช่พระเจ้าหรือพรหมมาลิขิตชีวิตเรา กรรมลิขิต คือ เป็นไปตามการกระทำของเราที่ได้กระทำไว้ในอดีต เรื่องกรรมเป็นเรื่องที่ละเอียดและลึกซึ้งมาก

หลักกรรมทางพระพุทธศาสนาเถรวาท ตามความหมายของกรรม การกระทำดีหรือชั่วเกิดมาจากใจเป็นใหญ่ ทำดีทำชั่วผ่านทวารทั้ง 3 คือ กายทวาร วาจาทวาร มโนทวาร การให้ผลของกรรม เมื่อมีเหตุมีปัจจัยสนับสนุนพร้อมด้วยประการทั้งปวงย่อมเกิดผล แต่ระยะเวลาการให้ผลแตกต่างกัน บางอย่างใช้เวลาน้อยจึงให้ผล บางอย่างใช้เวลามากจึงให้ผล บางอย่างใช้เวลามากบ้างใช้น้อยบ้างจึงให้ผล การให้ผลของกรรมก็เช่นเดียวกัน เมื่อบุคคลกระทำความดีหรือกระทำความชั่ว ด้วยเจตนาหรือไม่เจตนา ก็ตามย่อมได้รับผลของการกระทำนั้น เว้นเสียแต่ว่ามีกรรมอื่นมาให้ผลก่อน อย่าไปเข้าใจว่า ทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป หากมีความเห็นเช่นนั้นเป็นมิฉะภาทิฎฐิ เป็นความเห็นผิด ไม่ถูกต้องตามคำสอนในทางพระพุทธศาสนา ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เพียงแต่ว่าคนที่เห็นว่าทำดีความดีไม่ให้ผลดี ต่างกับคนทำชั่วได้ดี ที่เป็นเช่นนั้นเพราะความดีที่บุคคลทำดียังไม่ตามมาให้ผลดีแก่บุคคลที่กระทำดี จะด้วยเหตุใดก็ตามทำดีย่อมได้ดี ส่วนบุคคลที่กระทำความชั่วความไม่ดีได้รับผลดี เป็นเพราะก่อนที่บุคคลนั้น ๆ จะทำความชั่วความไม่ดี ในอดีตเขาได้เคยกระทำความดีมามากจนความชั่วที่กระทำในปัจจุบันที่เราเห็นนั้นมีพลังน้อย ความชั่วจึงไม่ส่งผลให้เขา

ประสบการณ์ทุกข์ความเดือดร้อนในปัจจุบัน ต้องศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจกรรมและการให้ผลของกรรม กรรมลิขิตชีวิตของแต่ละคนให้เป็นไปต่าง ๆ

2. การกระทำกรรมของอุบาสิกาที่เป็นเอตทัคคะ พบว่า พระพุทธเจ้าทรงตรัสยกย่องอุบาสิกาที่เป็นเอตทัคคะในพระพุทธศาสนา มี 10 ท่าน คือ มีการกระทำกรรมของอุบาสิกาที่เป็นเอตทัคคะทั้ง 10 ท่าน ดังนี้

2.1 สุชาดาเสนานิธิดาเป็นเอตทัคคะ ในบรรดาอุบาสิกาสาวิกาผู้ถึงสรณะเป็นปฐมจากการศึกษาผู้วิจัยได้พบว่า กุศลกรรมที่นางสุชาดาสะสมสร้างนั้นทำให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ตนได้ตั้งไว้ แม้จะใช้ระยะเวลานานถึง 100,000 กับ เวียนเกิดเวียนตายจนนับภพชาติไม่ได้ จึงเป็นตัวอย่างของการทำกรรมที่ดีอย่างหนึ่งว่า หากต้องการจะบรรลุเป้าหมายให้ได้ จะต้องมีความเพียรอดทน เสียสละ และต้องมีหลักธรรมอื่นสนับสนุนการทำกรรม ความปรารถนานั้นจึงสำเร็จสมความปรารถนา พระพุทธเจ้าตรัสยกย่องว่านางสุชาดาเป็นเลิศกว่าอุบาสิกาทั้งหลายด้านถึงสรณะเป็นคนแรก

2.2 วิสาขามิคารมารดาเป็นเอตทัคคะ ในบรรดาอุบาสิกาสาวิกาผู้เป็นทายิกา จากการศึกษาค้นคว้าได้พบว่า นางวิสาขามิคารมารดาเป็นตัวอย่างที่ดีของอุบาสิกาในพระพุทธศาสนา ที่ให้การอุปถัมภ์พระพุทธศาสนา ถวายภัตตาหารสำหรับพระภิกษุสงฆ์ไม่ขาดตกบกพร่อง นางวิสาขาได้ฟังธรรมของพระพุทธเจ้าและตั้งอยู่ในโศดาบันตั้งแต่อายุ 7 ขวบ เป็นหญิงที่สร้างสมบุญบารมีมาเป็นอันมากเป็นหญิงที่ฉลาด นางวิสาขาเป็นผู้เสียสละทรัพย์ซื้อที่ดินด้วยทรัพย์ 9 โกลีและสร้างวิหารด้วยทรัพย์ 9 โกลี สร้างยอดปราสาทอันजूน้ำได้ 60 หม้อ ด้วยทองคำสีสุกที่บุเป็นแท่ง สร้างปราสาท 2 ชั้น ประดับด้วยห้อง 1,000 ห้อง ชั้นล่าง 500 ห้อง ชั้นบน 500 ห้องและสร้างเรือนประธาน 500 หลัง ปราสาทน้อย 500 หลังและศาลาราย 500 หลัง แวดล้อมปราสาทนั้น โดยมีพระโมคคัลลานะเป็นผู้ดูแลการก่อสร้าง พร้อมด้วยภิกษุบริวาร 500 รูป เมื่อสร้างเสร็จแล้วได้ทำบุญฉลองวิหารถวายทานแก่ภิกษุสงฆ์ มีพระพุทธเจ้าเป็นประธานตลอด 4 เดือน นางวิสาขาบริจาคทรัพย์ในพระพุทธศาสนาทั้งหมด 27 โกลี จิตของนางวิสาขาย่อมโน้มไปเพื่อกุศล เพื่อประโยชน์แก่พระพุทธศาสนา จนได้รับการแต่งตั้งยกย่องจากพระพุทธเจ้าว่าเป็นเลิศกว่าอุบาสิกาทั้งหลายในการถวายทาน

3.3 ขุชชุตตราเป็นเอตทัคคะ ในบรรดาอุบาสิกาสาวิกาผู้เป็นพหูสูต จากการศึกษาค้นคว้าได้พบว่า นางขุชชุตตรานั้น แม้จะเป็นหญิงที่ไม่สมบูรณ์ในด้านร่างกาย แต่เมื่อได้ฟังธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ความคิดการประพฤติปฏิบัติก็เปลี่ยนไป จากความคิดละโมภโลภมากยกยก

เงินค่าดอกไม้มาเป็นของตนวันละ 4 กหาปณะเป็นประจำทุกวัน และเปลี่ยนเป็นซื้อดอกไม้ด้วยเงิน ทั้ง 8 กหาปณะ ไม่ได้ยกยอกเหมือนครั้งก่อนๆ เป็นเครื่องแสดงออกให้เห็นว่าธรรมะเปลี่ยน พฤติกรรมของคนได้ นางชุชุตตราได้ฟังธรรมจากพระพุทธเจ้าอยู่เนืองๆ เป็นผู้ได้ยินได้ฟังมานาน นำธรรมะไปแสดงแก่พระนางสามาวดีและบริวารทั้ง 500 ของพระนางสามาวดี พระพุทธเจ้าทรงยกย่องนางชุชุตตราว่าเป็นผู้เลศกว่าอุบาสิกาทั้งหลายผู้เป็นพหูสูต

3.4 สามาวดีเป็นเอตทัคคะ ในบรรดาอุบาสิกาสาวิกาผู้มีปกติอยู่ด้วยเมตตา จากการศึกษาผู้วิจัยได้พบว่า การทำกรรมของนางสามาวดีและหญิงทั้งหลายเหล่านั้นในกาลก่อน เบื้องต้นกระทำโดยมิได้มีเจตนาแต่อย่างใด กระทำไปด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการประมาทเลินเล่อ ภายหลังหญิงทั้งหลายรู้ว่ามิมีพระปัจเจกพุทธเจ้าอยู่ภายในนั้นด้วย จึงได้ร่วมกันทำร้ายพระปัจเจกพุทธเจ้านั้น โดยสมุททองไฟด้วยไม้และหญ้าไฟไฟนั้นกองใหญ่ขึ้น เมื่อหญิงทั้งหลายเหล่านั้นได้สิ้นชีวิตแล้ว อกุศลกรรมที่หญิงทั้งหลายเหล่านั้นกระทำ ส่งผลให้ไปเกิดในนรกได้รับผลจากการกระทำ อกุศลกรรมนั้นอยู่หลายพันปี เมื่อเกิดมาเป็นมนุษย์แล้ว ชนกรรมฝ่ายอกุศลกรรมได้ทำหน้าที่ได้ ส่งผลให้หญิงทั้งหลายเหล่านั้น ถูกไฟเผาไหม้ในเรือนอย่างนั้นสิ้น 100 อตภาพ เมื่อมาเกิดเป็นมนุษย์ ในชาติปัจจุบัน มีพระนางสามาวดีเป็นหัวหน้าและมีหญิง 500 คนเป็นบริวาร ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม เป็นผู้ศรัทธาตั้งมั่นในพระรัตนตรัยอย่างไม่คลอนแคลน เป็นผู้บำรุงอุปัฏฐากพระพุทธศาสนา รักษาศีล สนใจใคร่ในการฟังธรรม ประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดี ทำหน้าที่ของอุบาสิกาเป็นอย่างดีก็ตาม อกุศลกรรมที่เคยกระทำในอดีตชาติยังส่งผลกระทบไม่หมดสิ้นไปได้ ความตายของพระนางสามาวดีและหญิงบริวาร 500 คน ไม่ควรแล้วในอตภาพนี้ แต่ว่าความตายของพระนางสามาวดีและหญิงบริวาร 500 คน สมควรแท้แก่กรรมซึ่งเขาทำไว้ในกาลก่อน สมดังคำสอนที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสไว้ว่า “บุคคลหว่านพืชเช่นใดย่อมได้ผลเช่นนั้น ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว”

3.5 อุตตรานันมารดาเป็นเอตทัคคะ ในบรรดาอุบาสิกาสาวิกาผู้บำเพ็ญมาน จากการศึกษาผู้วิจัยได้พบว่า นางอุตตราเป็นอุบาสิกาที่เป็นนักปฏิบัติธรรม แต่มีอุปสรรคที่สามีไม่อนุญาตจึงเสียสละทรัพย์เป็นจำนวนมากเพียงเพื่อให้ตนได้มีโอกาสรักษาอุโบสถ แม้จะเป็นระยะไม่นานนักก็ตาม แต่มีค่ามากสำหรับนางอุตตรา นอกจากได้มีโอกาสรักษาอุโบสถแล้ว นางอุตตรายังได้เข้าฌานแผ่เมตตาให้แก่นางสิริมาที่จะเข้ามาทำร้ายนางอุตตรา เพราะนางสิริมาหลงตัวเองว่าเป็นเจ้าของทุกสิ่งที่มีอยู่ในเรือนของนางอุตตรา แต่เพราะนางอุตตราจ้างนางสิริมามาเพื่อดูแลปรนนิบัติสามีของนางอุตตราในระยะเวลาที่รักษาอุโบสถเท่านั้น จนกระทั่งพระพุทธเจ้าทรงแต่งตั้งยกย่องนางอุตตราว่าเป็นผู้เลศกว่าอุบาสิกาทั้งหลายผู้ยินดีในมาน.

3.6 สุปปาวสาโกถียธิดาเป็นเอตทัคคะ ในบรรดาอุบาสิกาสาวิกาผู้ถวายของ ประณีต จากการศึกษาผู้วิจัยได้พบว่า นางสุปปาวสาโกถียธิดา เป็นอุบาสิกาที่มีความพิเศษมากกว่า อุบาสิกาอื่น เพราะเหตุที่มีพระโอรสที่มีสำคัญต่อพระพุทธศาสนาอย่างยิ่ง คือพระสืวลี มีส่วนช่วยในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้สะดวกยิ่งขึ้นในด้านภัตตาหาร เมื่อพระสืวลีไปในการเสด็จด้วยภิกษุสงฆ์ย่อมไม่กังวลหรือลำบากในด้านภัตตาหาร แม้จะมีภิกษุเป็นจำนวนมากก็ตาม อีกทั้งให้เห็นถึงผลกรรมที่นางสุปปาวสาโกถียวงศ์ที่ได้รับจากการกระทำกรรมของนางในอดีต ที่ต้องตั้งครุรรถถึง 7 ปี 7 เดือน 7 วันจนประสูติพระโอรส พระนางสุปปาวสาโกถียธิดา ได้จัดให้มีการถวายของอันมีรสประณีตต่าง ๆ แต่ภิกษุสงฆ์ที่มีพระพุทธเจ้าเป็นประมุข จนได้รับการยกย่องจากพระพุทธเจ้าว่า นางสุปปาวสาโกถียธิดาเป็นผู้เลิศกว่าอุบาสิกาทั้งหลายเป็นผู้ถวายของอันมีรสประณีต

3.7 สุปปียาอุบาสิกาเป็นเอตทัคคะ ในบรรดาอุบาสิกาสาวิกาผู้เป็นคิลานุปัฏฐาก จากการศึกษาผู้วิจัยได้พบว่า นางสุปปียาอุบาสิกา นอกจากจะมีความมั่นคงในพระรัตนตรัยเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ยังเฝ้าดูแลพระภิกษุสงฆ์ในพระพุทธศาสนาให้ได้รับสิ่งที่จำเป็นสัพพะทุกอย่าง รักษาสิ่งจะเมื่อรับปากว่าจะนำเนื้อที่มีรสมาถวายพระภิกษุอาพาธตามที่ต้องการ เพื่อให้อาพาธทุเลาหรือหาย แต่เมื่อนางสุปปียาไม่สามารถหามาให้ได้ตามที่เคยรับปาก นางเสียสละเนื้อของตนเองเพื่อรักษาอาการอาพาธของพระภิกษุ เป็นสิ่งที่หายากนักที่จะมีคนที่ยอมเสียสละได้เช่นนี้ สมควรแล้วที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสแต่งตั้งยกย่องนางสุปปียาอุบาสิกาว่าเป็นผู้เลิศกว่าอุบาสิกาทั้งหลายผู้บำรุงภิกษุอาพาธ

3.8 กาดิยานีเป็นเอตทัคคะ ในบรรดาอุบาสิกาสาวิกาผู้มีปสาทะไม่หวั่นไหว จากการศึกษาผู้วิจัยได้พบว่า นางกาดิยานีอุบาสิกามีความมั่นคงในพระรัตนตรัย ตัดความกังวลห่วงหา ในทรัพย์สินสิ่งของของตน แม้จะทราบข่าวว่าพวกโจรได้ขุดอุโมงค์ไปในเรือนของตน เพื่อลักทรัพย์สินสิ่งของอันมีค่า นางกาดิยานีอุบาสิกาเลือกที่จะพึงธรรมที่เป็นเหมือนของที่หายาก เมื่อเปรียบกับทรัพย์สินสิ่งของอันมีค่าของนางกาดิยานีเอง ตรงข้ามกับโจรที่ขุดอุโมงค์ที่คิดว่าทรัพย์สินสิ่งของของนางกาดิยานีจะเป็นของมีค่าสำหรับนางกาดิยานี หัวหน้าโจรถึงกับตั้งโทษไว้ว่าหากนางกาดิยานีกลับไปที่เรือนของนาง จะใช้ดาบฟันนางกาดิยานีให้ขาดเป็นสองท่อน นางกาดิยานีกลับไม่สนใจในทรัพย์สินของตนกลับสนใจในการพึงธรรม ย่อมเป็นการกระทำแสดงถึงความมั่นคงอย่างแน่วแน่นในพระรัตนตรัย พระพุทธเจ้าทรงตรัสแต่งตั้งยกย่องนางกาดิยานีอุบาสิกาว่าเลิศกว่าอุบาสิกาทั้งหลาย ผู้เลื่อมใสแน่วแน่น

3.9 นกุลมารดาคหปตานีเป็นเอตทัคคะ ในบรรดาอุบาสิกาสาวิกาผู้สนิทคุ้นเคยจากการศึกษาผู้วิจัยได้พบว่า การเวียนเกิดเวียนตายในสังสารวัฏนั้นยาวนานมาก หากยังมีกิเลสติดอยู่จิตสันดานแล้วกระทำกุศลกรรม อกุศลกรรมเป็นชนกกรรมให้เกิดในอบาย เกิดเป็นสัตว์นรก เกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน เกิดเป็นเปรต เกิดเป็นอสุรกาย หากทำกุศลกรรม กุศลกรรมเป็นชนกกรรมให้เกิดในสุคติ เป็นมนุษย์ เป็นเทวดา เป็นพรหม นกุลมารดาคหปตานีก็เช่นเดียวกัน นางนกุลมารดาคหปตานีเวียนเกิดเวียนตายหลายภพหลายชาติ คนที่ไม่เคยเกี่ยวข้องกับคุ้นเคยกันนั้นไม่มี และการเกิดของนางนั้นมีความเกี่ยวข้องในอดีตกับพระพุทธเจ้า จิตส่วนลึกจึงมีความคุ้นเคยกับพระพุทธเจ้ามาหลายภพหลายชาติ เมื่อพบกันก็รู้สึกคุ้นเคยกันสนิทกันเป็นอันมาก เพราะเคยเป็นปู่ย่าลุงป้าหน้าอาามาก่อนในอดีตชาติ จึงได้รับการแต่งตั้งยกย่องจากพระพุทธเจ้าว่าเป็นผู้เลิศกว่าอุบาสิกาทั้งหลายเป็นผู้สนิทคุ้นเคย

3.10 กาฬีอุบาสิกาชาวกรุงมรณครเป็นเอตทัคคะ ในบรรดาอุบาสิกาสาวิกาผู้มีปสาทะด้วยสดับคำกล่าวขาน จากการศึกษาค้นคว้าได้พบว่า การกระทำกรรมของนางกาฬีอุบาสิกานั้นเป็นผู้ศรัทธาเลื่อมใสพระรัตนตรัย แม้จะไม่ได้ฟังธรรมเฉพาะพระพักตร์ของพระพุทธเจ้าก็ตาม แต่นางกาฬีอุบาสิกาก็ยังตั้งปสาทะศรัทธาในพระรัตนตรัยให้เกิดขึ้นแก่นางได้ ซึ่งหาบุคคลอย่างนี้ได้ยากนัก เป็นการยากอย่างยิ่งที่จะสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นจากการไม่ได้ยิน หรือไม่เห็นพระพุทธเจ้าโดยตรง เพียงได้ยินได้ฟังตาม ๆ กันมาทำให้เกิดความเลื่อมใสได้ เมื่อศรัทธาตั้งมั่นแล้วย่อมยังประโยชน์ให้สำเร็จ พระพุทธเจ้าทรงตรัสยกย่องว่านางกาฬีอุบาสิกาเลิศกว่าอุบาสิกาทั้งหลาย ผู้เลื่อมใสเพราะได้ยินได้ฟังตาม ๆ กันมา

3. ผลกรรมของอุบาสิกาที่เป็นเอตทัคคะมาประยุกต์ใช้ พบว่า ความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม เชื่อผลของกรรม เชื่อสัตว์มีกรรมเป็นของตน เป็นความเชื่อเกี่ยวกับกรรมหรือกฎแห่งกรรม จะได้รับการปลูกฝังอบรมในเรื่องของกฎแห่งกรรมและมีแนวในการปฏิบัติเน้นเว้นอกุศลกรรม ประพฤติในกุศลกรรม หมั่นเสริมสร้างคุณงามความดีให้เกิดขึ้นในตน ย่อมส่งผลในอนาคต ทำให้ทุกคนมีคุณธรรมประจำตน และถ่ายทอดให้กับคนในยุคหลังได้ประพฤติดีปฏิบัติชอบสืบไป ยังขาดการประพฤติดีปฏิบัติคุณธรรมเหล่านี้ เพราะขาดความเชื่อเรื่องกรรม ขาดความเชื่อในผลของการกระทำ ขาดความเชื่อว่ามีสัตว์ทั้งหลายมีกรรมเป็นของตน ขาดความเชื่อในปัญญาตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า เมื่อขาดศรัทธาความเชื่อเรื่องกรรม ขาดความเชื่อเรื่องผลของการกระทำ ขาดความเชื่อเรื่องสัตว์ทั้งหลายมีกรรมเป็นของตน ขาดความเชื่อปัญญาตรัสรู้ของปัญญาแล้ว ย่อมมีพฤติกรรมทางกาย ทางวาจา และทางใจให้เป็นไปตามอำนาจของกิเลสที่ครอบงำจิตอยู่ มีความโลภครอบงำ ก็กระทำ

กรรมทางกาย ทางวาจา และทางใจไปตามอำนาจจิตที่ถูกความโลภครอบงำ ตกอยู่ในความประมาท ใช้ชีวิตให้เป็นไปโดยเปล่าประโยชน์ เป็นแบบอย่างที่ไม่ดี ไม่เป็นที่ยกย่องสรรเสริญ ขาดแบบอย่างที่ดี เริ่มตั้งแต่อยู่ในวัยเด็กต้องอาศัยพ่อแม่ผู้ปกครองปลูกฝังในคุณธรรมต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในสันดาน สร้างอุปนิสัยที่ดีมีการอบรมพร่ำสอนในโอกาสต่างๆ

การให้ที่ชนะการให้ทั้งปวง คือ การบอกธรรมที่เป็นสารประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตในโลกปัจจุบัน และให้ได้รับประโยชน์หลังจากสิ้นชีพแล้วและเกิดดวงตาเห็นธรรม หากนำการกระทำกรรมของนางชุชุตตราทั้งที่ดีและไม่ดีมาเป็นแบบอย่าง เลิกละการกระทำกรรมที่ไม่ดีไม่ถูกต้อง มาประพฤติปฏิบัติกรรมที่ดีที่ถูกต้อง เว้นทุจริต ประพฤติสุจริตช่วยเหลือเกื้อกูลและมีเมตตาต่อกันและกัน รู้จักให้อภัยแก่กันและกัน มีความสมัครสมานสามัคคีกัน ทุกคนก็จะพบแต่ความสุข สุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า และเข้าถึงความพ้นทุกข์ด้วยกันทุกคน

การกระทำกรรมของพระนางสามาวดีสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ โดยพิจารณาด้วยปัญญาให้เห็นตามความเป็นจริงว่า การตั้งตนไว้ในทางที่ชอบ เว้นการกระทำที่เป็นอกุศลกรรม ประพฤติปฏิบัติในกุศลกรรม มีความละอายชั่วกลัวผลของบาปอกุศลกรรม เป็นผู้ไม่ประมาทในชีวิต เป็นผู้ไม่ประมาทในวัย เป็นผู้ไม่ประมาทในชีวิต เป็นผู้ไม่ประมาทในความไม่มีโรค เป็นผู้ไม่ประมาทในการทำบุญกุศล ทำชีวิตของตนให้มีค่ามีราคา ใช้ชีวิตในแต่ละวันอย่างคุ้มค่าที่สุด ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ไม่อิจฉาริษยา กัน ไม่โกรธกัน ไม่เกลียดกัน ไม่กลั่นแกล้งกัน มีความรักความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ที่เกิดมาร่วมโลก เหมือนพระนางสามาวดีที่มีเมตตาธรรมต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน แม้คนนั้นจะทำร้ายตนเองก็ตาม จนได้รับการยกย่องสรรเสริญจากพระพุทธเจ้าว่า เป็นเลิศกว่าอุบาสิกาทั้งหลายด้านเมตตา การกระทำกรรมของนางอุตตราสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ โดยพิจารณาด้วยปัญญาให้เห็นตามความเป็นจริงว่า เรื่องของกามารมณ์เรื่องเพศเป็นอีกสาเหตุหนึ่งแห่งการทะเลาะวิวาท มีผลทำให้บาดเจ็บ บ้าง เสียชีวิตบ้าง ทำให้ครอบครัวไม่มีความสุขมีความแตกแยกกัน จะพ้นจากความอยากในกามคุณ ละความอยากในกามารมณ์ต้องอาศัยปัญญาพิจารณาโทษแห่งกามคุณ จนเกิดความเบื่อหน่ายคลายความกำหนัด และปฏิบัติตนเพื่อเข้าสู่หนทางความพ้นทุกข์ ไม่ต้องเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏสงสาร จะได้ผลเช่นนี้ต้องอาศัยการสร้างสมอบรมตน ยึดมั่นเคารพศรัทธาในพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์ ปฏิบัติตนตามมรรค 8 ดำเนินตามทางเพื่อละสังโยชน์ กิเลสอันผูกใจสัตว์ไปตามลำดับจนละสังโยชน์ได้หมดสิ้น เหมือนนางอุตตราสามารถตั้งความปรารถนาแล้วบำเพ็ญตนในกุศลกรรมจนสมความปรารถนาที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

1. หลักกรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท พบว่า คัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาที่เป็นหลักฐานอ้างอิงได้นั้น คำว่า “กรรม” เป็นคำกลาง ๆ ถ้าแปลตามศัพท์แปลว่า การกระทำ หรือว่า โดยปรมัตถสภาวะก็คือ เจตนาที่เกิดขึ้นในจิต แล้วทำให้เกิดความตั้งใจในการที่จะพูด ที่จะคิดเจตนา อย่างนี้เรียกว่า กรรม เจตนาอันนี้คือตัวกรรม ฉะนั้น ธรรมชาติที่เป็นเหตุให้สำเร็จการกระทำเหล่านั้น ก็ชื่อว่า กรรม ได้แก่ ตัวเจตนาเจตสิกที่อยู่ในอกุศลจิต และโลกียกุศลจิต ดังที่เคยศึกษามา เรื่องกรรมเป็นเรื่องสำคัญที่พุทธศาสนิกชนควรศึกษาให้เข้าใจ เมื่อเราไม่เข้าใจคำว่ากรรมแล้ว ก็มัสสกตาสัทธา คือความเชื่อในเรื่องกรรมในผลของกรรมจะเกิดขึ้นไม่ได้ เพราะว่าชีวิตของเราที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบันนี้ ชาวพุทธมีความเชื่อว่าเป็นไปตามกรรมลิขิต ไม่ใช่พระเจ้าหรือพรหมมาลิขิต ชีวิตเรา กรรมลิขิตคือเป็นไปตามการกระทำของเราที่ได้กระทำไว้ในอดีต เรื่องกรรมเป็นเรื่องที่ละเอียดและลึกซึ้งมาก เพราะเมื่อพูดถึงเรื่องกรรมตามความเข้าใจของคนทั่วไปนั้น ซึ่งสอดคล้องกับ พระสัทธัมมโชติกะ ธัมมาจริยะ (2539) ได้กล่าวถึงประเภทของกรรมไว้ในหนังสือปรมัตถโชติกะ มหาอิทธิมัตถสังคหฎีกา ปริเฉทที่ 5 เล่ม 2 กัมมจตุกกะมรณูปัตติจตุกกะ มีหัวข้อเหมือนหนังสือ กรรมที่ปณี ในส่วนที่เพิ่มคือ มรณูปัตติจตุกกะ แสดงความตาย 4 ประการ คือ

อายุขยมรณะ	ตายเพราะสิ้นอายุ
กัมมัยกขยมรณะ	ตายเพราะสิ้นกรรม
อุภยัยกขยมรณะ	ตายเพราะสิ้นอายุและสิ้นกรรม
อุปปัจเฉทกมรณะ	ตายเพราะกรรมเข้าไปตัดตรอน

ธรรมรักษา ได้กล่าวไว้ในหนังสือพระไตรปิฎกและอรรถกถา ฉบับกรรมลิขิตว่า “การให้ผลของกรรมในแต่ละคนนี้ ย่อมจะไม่เหมือนหรือเท่ากัน คือ บางคนทำดีแล้วได้รับความทุกข์ (กัมม) ส่วนบางคนทำชั่วแล้วได้รับความสุข (กัมม) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตัวแปรของกรรมในอดีตชาติ หรืออดีตกรรมในชาตินี้ด้วย แต่ที่ชาวพุทธเราแน่ใจได้อย่างยิ่งก็คือ ใครทำดีก็ต้องได้รับผลดีตอบสนองอย่างแน่นอน และใครทำชั่วก็ต้องได้รับผลชั่วตอบสนองเช่นกัน จะต่างกันก็แต่จะช้าหรือเร็วกว่ากันเท่านั้น” (ธรรมรักษา, 2542) ซึ่งสอดคล้องกับแสง จันทรงาม (2525) ได้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องกรรมไว้ว่า “กรรม คือ การกระทำที่จะถือว่าเป็นกรรม สำเร็จสมบูรณ์ต้องประกอบด้วยองค์ 4 คือ 1) กิเลส คือ แรงกระตุ้นใจชนิดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเพราะสิ่งเร้า 2) เจตนา คือ ความตั้งใจ ความจงใจ มีเจตนาจำนง มีความมุ่งหมาย 3) การเคลื่อนไหวกาย วาจา ใจ เพื่อกระทำตามความตั้งใจ 4) เกิดผลสำเร็จตามความตั้งใจ เช่น โกรธ ต่ำ ตี เป็นต้น”

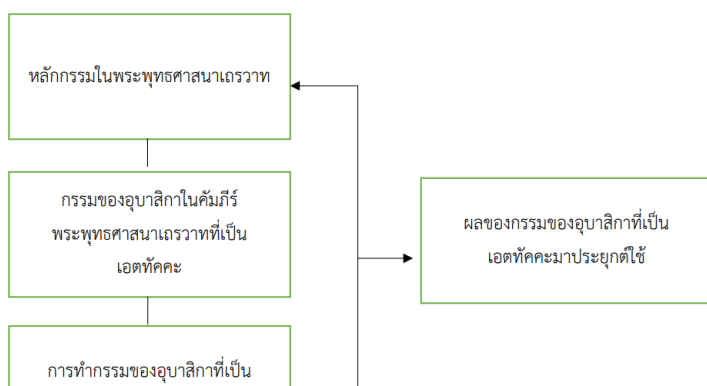
2. การกระทำกรรมของอุบาสิกที่เป็นเอตทัคคะ พบว่า อุบาสิกานั้นได้ฟังธรรมและเห็น พระพุทธเจ้าทรงยกย่องแต่งตั้งอุบาสิกคนหนึ่ง ไว้ในตำแหน่งเอตทัคคะเลิศกว่าอุบาสิกทั้งหลาย ตนจึงได้ชวนขวายเป็นกุศลกรรมอันยิ่ง และตั้งความปรารถนาในตำแหน่งนั้น ได้ท่องเที่ยวไปในภูมิ เทวดาและมนุษย์ทั้งหลายตลอด 100,000 กัป ซึ่งสอดคล้องกับวสัน อินทสระ (2519) ได้กล่าวไว้ใน หนังสือหลักกรรมและการเวียนว่ายตายเกิดว่า “การทำดีเป็นหน้าที่ของกรรม เหมือนการไถหว่าน เป็นหน้าที่ของชาวนา ส่วนการออกรวงเป็นหน้าที่ของต้นข้าว มันย่อมออกรวงตามเวลาอันสมควร เมื่อยังไม่ถึงเวลาอันสมควร จะอ่อนอ่อนสักรั้วไร้ก็หาสมปรารถนาหรือไม่ แต่พอถึงเวลาออกรวงใคร จะอ่อนอ่อนไม่ให้ออกก็ไม่ได้ เรื่องการให้ผลของกรรมก็ทำนองเดียวกันนี้ ผลแห่งกรรมชั่วคอย ติดตามบีบคั้น ส่วนผลแห่งกรรมดีคอยติดตามประคับประคองช่วยเหลือผู้ท่องเที่ยวอยู่ในสังสารวัฏ การมองชีวิตต้องมองในระยะยาวและกว้างไกล จึงจะเห็นวิถีชีวิตโดยตลอด

3. ผลกรรมของอุบาสิกที่เป็นเอตทัคคะมาประยุกต์ใช้ พบว่า ผลกรรมของอุบาสิก เอตทัคคะ 10 ท่าน นำมาประยุกต์ใช้ ในอดีตชาติ อุบาสิกนั้นมีความประพฤติทางกาย ทางวาจา ทางใจ ต่างกัน อุบาสิกส่วนมากจะประพฤติกุศลกรรม บางท่านประพฤติอกุศลกรรม ในปัจจุบัน ชาติ อุบาสิกนั้นจึงได้รับผลของกรรมต่างกัน ที่ได้รับผลกรรมเหมือนกันทุกท่าน ได้แก่ ได้ฟังธรรม แล้วได้ดวงตาเห็นธรรม และพระพุทธเจ้าทรงตรัสยกย่องแต่งตั้งอุบาสิกนั้น ไว้ในตำแหน่งเอตทัคคะ เลิศกว่าอุบาสิกทั้งหลาย ในตำแหน่งที่ตนได้ตั้งความปรารถนาไว้ในอดีตชาติ ทุกท่านได้สมความ ปรารถนา เพราะกุศลกรรมที่ตนได้กระทำไว้ตลอด 100,000 กัป อกุศลกรรมที่อุบาสิกได้ทำไว้ใน อดีตชาติ ให้ผลกรรมในปัจจุบันชาติแก่อุบาสิกที่เห็นเด่นชัด คือ นางขุชชุตตรา เกิดเป็นหญิงร่าง ค่อม เพราะเคยล้อเลียนพระปัจเจกพุทธเจ้าพระองค์หนึ่ง, พระนางสามาวดี ถูกลงโทษในตำหนัก พรหมหญิงรับใช้ 500 เพราะเคยสุมไฟเผาพระปัจเจกพุทธเจ้าที่กำลังเข้านิโรธสมาบัติ, นางสุปปวา สาโกลิยธิดา ตั้งครุณาน 7 ปี 7 เดือน 7 วัน เพราะเคยให้พระราชโอรสปิดประตูเมืองทำให้ ชาวเมืองเดือดร้อน เมื่อทราบการให้ผลของกุศลกรรมและอกุศลกรรมของอุบาสิกเอตทัคคะแล้ว ควรนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในโลกนี้ โลกหน้า ควรตระหนักการ ให้ผลของกรรมไว้ให้มาก ควรมีสติกำกับ ใช้ปัญญาพิจารณาให้รอบคอบในการทำกรรม อย่าให้ความ โลก ความโกรธ ความหลง เข้าครอบงำจิต ควรตั้งอยู่ในความเชื่อ 4 ประการ 1) กัมมสัทธา เชื่อ กรรม 2) วิปากสัทธา เชื่อผลของกรรม 3) กัมมสัสกตาสัทธา เชื่อสัตว์มีกรรมเป็นของตน 4) ตถาคต โพธิสัทธา เชื่อการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า และไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต รู้จักบริจาคทาน รักษา ศีล เจริญจิตตภาวนา ปฏิบัติธรรมเพื่อกำจัดกิเลสจนกระทั่งเข้าสู่โลกุตตรธรรมบรรลุมรรคผล

นิพพาน. ซึ่งสอดคล้องกับพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) (2559) ได้กล่าวไว้ในหนังสือพุทธธรรม ฉบับปรับขยายว่า “กรรมเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการแห่งปฏิจจสมุปบาท ซึ่งเห็นได้ชัดเมื่อแยกส่วน ในกระบวนการนั้นออกเป็น 3 วัฏฏะ (วน, วัฏวน) คือ กิเลส กรรมและวิบาก หลักปฏิจจสมุปบาท แสดงถึงกระบวนการทำกรรมและการให้ผลของกรรมทั้งหมด ตั้งต้นแต่กิเลสที่เป็นเหตุให้ทำกรรม จนถึงวิบากอันเป็นผลที่จะได้รับ เมื่อเข้าใจปฏิจจสมุปบาทดีแล้วก็ป็นอันเข้าใจหลักกรรมชัดเจนไปด้วย” ในการกระทำทุกท่านประพฤติปฏิบัติแต่ฝ่ายกุศลกรรม คติ คือทางไปหลังสิ้นชีพแล้ว ย่อมไปสู่สุคติคือไปเกิดเป็นมนุษย์และอุบัติเป็นเทวดาในเทวโลก และเกิดในปัจจุบันชาติได้ฟังธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว ได้ดวงตาเห็นธรรม สามารถบรรลุธรรมเบื้องต้นตั้งแต่พระโสดาบัน ย่อมเข้าสู่กระแสพระนิพพาน ท่านเหล่านั้นบางคนได้ฟังธรรมตั้งแต่อายุยังน้อย เช่น นางวิสาขามหาอุบาสิกาได้ฟังและบรรลุเป็นพระโสดาบันเมื่ออายุเพียง 7 ขวบเป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ มณีรัตน์ มีจันเพชร (2563) พบว่า : อุบาสกอุบาสิกาต้นแบบในพุทธกาล หมายถึง ผู้ที่เข้าถึงพระรัตนตรัยเป็นสรณะสูงสุด เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยศรัทธา ศีล จาคะ และปัญญา มีจิตใจแน่วแน่มั่นคงในพระพุทธศาสนา ได้ทำหน้าที่ตามคุณสมบัติของอุบาสกอุบาสิกาได้อย่างสมบูรณ์ยิ่ง จนได้รับเอตทัคคะจากพระพุทธเจ้า เช่น อนาถบิณฑิกเศรษฐี ได้รับยกย่องให้เป็นอุบาสกผู้เป็นเลิศในการเป็นผู้ถวายทาน และนางวิสาขามหาอุบาสิกา ได้รับยกย่องให้เป็นทายิกาในฝ่ายอุบาสิกา เป็นต้น ด้านการทํานุบำรุงพระพุทธศาสนาของอุบาสกอุบาสิกา พบว่า ยังมีการทำหน้าที่ของอุบาสกอุบาสิกาได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะการทํานุบำรุงพระพุทธศาสนาด้านวัตถุจะเป็นผลประจักษ์มากกว่าด้านการศึกษาหลักธรรมและน้อมนำมาประพฤติปฏิบัติในการดำรงชีวิตอย่างจริงจัง ส่วนแนวทางการทํานุบำรุงพระพุทธศาสนาในปัจจุบันตามแนวทางอุบาสกอุบาสิกาต้นแบบในพุทธกาลนั้น พบว่ามี 4 ด้าน คือ (1) ด้านการศึกษาหลักธรรมคำสอน (2) ด้านการปฏิบัติตามหลักคำสอน (3) ด้านการเผยแพร่พระพุทธศาสนา และ (4) ด้านการปกป้องพระพุทธศาสนา

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยขอเสนอองค์ความรู้ใหม่ ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากการศึกษากรรมของอุปาสิกาที่เป็นเอตทัคคะในพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษารื่องกรรมและการให้ผลของกรรมเป็นเรื่องสำคัญ ชาวพุทธควรศึกษาให้รู้อย่างละเอียดและทำความเข้าใจให้ถูกต้อง เมื่อประสบกับเหตุการณ์ในชีวิตตนเองหรือครอบครัว ไม่ว่าจะได้ลาภ เสื่อมลาภ ได้ยศ เสื่อมยศ ได้รับสรรเสริญหรือถูกนิินทา เป็นสุขหรือทุกข์ ทางพระพุทธศาสนาได้สอนไว้อย่างไร ทำให้จึงประสบกับเหตุการณ์เช่นนั้น ชาวพุทธควรมีสติใช้ปัญญาพิจารณาให้รอบคอบ แม้จะบังคับให้เชื่อไม่ได้ คนสมัยก่อนรุ่นคุณปู่คุณย่าคุณตาคุณยายสอนกันมาให้หนักถึงเวรกรรม ทำอย่างใดก็ได้ อย่างนั้น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ทุกคนหนีกรรมไปไม่พ้น

ในปัจจุบันมุ่งเน้นสอนวิชาการทางโลกมากกว่าคุณธรรม ละเลยการสอนหลักธรรมที่เป็นเนื้อแท้ทางพระพุทธศาสนาแล้วนำมาปฏิบัติ หรือสอนไม่ซาบซึ้งเข้าไปในจิตใจ ให้เกิดความรู้สึก ละอายต่อการกระทำความที่ไม่ดี กลัวผลของการกระทำความชั่ว ไม่ทำความชั่วทั้งในที่ลับหรือในที่แจ้ง ควรเริ่มต้นในสถาบันครอบครัว เริ่มที่พ่อแม่ผู้ปกครองเป็นผู้สั่งสอน และทำตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกหลานคนในปกครอง รักษาศีล ตั้งตนไว้ในทางที่ชอบ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดของมีนเมา พ่อแม่ผู้ปกครองสอนลูกสอนหลานไม่ให้ทำความชั่ว พ่อแม่ผู้ปกครองก็ต้องไม่ทำความชั่ว พ่อแม่ผู้ปกครองสอนลูกสอนหลานให้รักษาศีล พ่อแม่ผู้ปกครองก็ต้องรักษาศีล สอนอย่างไรให้ทำตัวอย่างนั้น พ่อแม่ผู้ปกครองสอนลูกสอนหลานให้ไหว้พระสวดมนต์ เข้าวัดฟังธรรม พ่อแม่ผู้ปกครองก็ต้องไหว้พระสวดมนต์เข้าวัดฟังธรรมเป็นแบบอย่างด้วย พ่อแม่ผู้ปกครองสอนลูกสอนหลานให้มีเมตตาปราณีต่อสัตว์ พ่อแม่ก็ต้องมีเมตตาปราณีต่อสัตว์ด้วย หรือครูอาจารย์ในโรงเรียนสอนนักเรียนไม่ให้เล่นการพนัน ครูอาจารย์ก็ต้องไม่เล่นการพนันด้วย ครูอาจารย์สอนนักเรียนให้เป็นคนดี ครูอาจารย์ก็ต้องเป็นคนดีให้นักเรียนดูเป็นแบบอย่างด้วย แม้ในสถาบันอื่น ๆ ก็เช่นเดียวกัน ต้องสอนต้องแนะนำต้องทำให้เป็นตัวอย่าง สอนให้ละอายต่อความชั่ว เกรงกลัวต่อการทำบาปทุจริต

สอนให้รู้โทษของการกระทำความบาปทุจริต สอนให้รู้ประโยชน์ที่จะได้รับ เมื่อเว้นจากความชั่ว ทำความดี ทำจิตใจให้ผ่องใส ทั้งประโยชน์ในโลกปัจจุบันนี้ ประโยชน์ในโลกหน้าหลังจากสิ้นชีวิตไปสู่โลกเบื้องหน้า และประโยชน์อย่างสูงสุดบรรลุมรรคผลนิพพาน ตัดขาดจากการเวียนว่ายตายเกิดในสังสารวัฏได้

อีกประการหนึ่ง มีคำพูดที่พูดกันเสมอว่า เด็กวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า เด็กคืออนาคตของชาติ ชาติจะพัฒนาไปในทางทิศทางใดอยู่ที่การปลูกฝังให้การศึกษาแก่เด็ก เด็กต้องศึกษาหาความรู้ จะมุ่งเพียงศึกษาวิชาความรู้ทางโลก เพื่อสร้างฐานะสร้างครอบครัวสร้างฐานของครอบครัวเพียงอย่างเดียว ทั้งการศึกษาทางธรรม ทั้งการปฏิบัติธรรม เป็นเป้าหมายที่ไม่ถูกต้องนัก เห็นควรมีตำราเรียนหรือแบบเรียนให้นักเรียนในโรงเรียนได้ศึกษาเรื่องกรรม ประเภทของกรรม การให้ผลของกรรม ตัวอย่างการทำความกรรม ตัวอย่างการให้ผลของกรรม ทั้งที่เป็นอดีตในครั้งพุทธกาล ที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสไว้ ตัวอย่างของกรรม และการให้ผลของกรรมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อปลูกจิตสำนึกให้เด็กนักเรียนได้ซึมซับเรื่องเวรกรรม จะได้ละอายต่อการทำความชั่ว เกรงกลัวต่อการทำความบาปทุจริตผิดศีลธรรม เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่จะได้เป็นคนที่มีความรู้ดี และเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณธรรม จึงต้องช่วยกันทั้งวัดบ้านและโรงเรียน สามัคคีกันเป็นพลังอันสำคัญ ช่วยกันพัฒนาชาติ ศาสนาและสังคมไทยให้เจริญและมีความสุขตลอดไป

เอกสารอ้างอิง

- ธรรมรักษา. (2542). *พระไตรปิฎก และอรรถกถา ฉบับประมวลลิขิต*. กรุงเทพฯ : รุ่งแสงการพิมพ์สติ.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2559). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์*. (พิมพ์ครั้งที่ 28). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ผลิธัมม.
- พระสัทธัมมโชติกะ ธัมมาจริยะ. (2539). *ปรมัตถโชติกะ มหาอภิธัมมัตถสังคหฎีกา ปริเฉทที่ 5 เล่ม 2 กัมมจตุกกะ-มรณุปัตติจตุกกะ*. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิมูลนิธิสัทธัมมโชติกะ.
- มณีรัตน์ มีจันเพชร. (2563). *อุบาสกอุบาสิกาต้นแบบในพุทธกาล : มิติการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา*. (วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2532). *อรรถกถาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2535). *พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาเดปิฎก 2500*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *ฎีกาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาฎีกา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *ปกรณ์วิเสสภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาปกรณ์วิเสส*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิญญาน
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2525). *พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับสยามรัฐเตปิฎก 2525*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2534). *พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถา แปล ชุด 91 เล่ม*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- วศิน อินทสระ. (2519). *หลักกรรมและการเวียนว่ายตายเกิด*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ บรรณาการ.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2561). *การสำรวจสภาวะทางสังคม วัฒนธรรม และสุขภาพจิต*. กรุงเทพฯ : กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.
- แสง จันทร์งาม. (2525). *ประทีปธรรม*. กรุงเทพฯ : บรรณาการ.